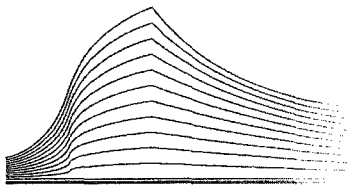

Datum van inontvangstneming : 17/07/2018

C-351/18 - (1)

Uitgifte

Repertoriumnummer 2018 / 9313/9-08	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
Datum van uitspraak 25 mei 2018	op € UR:	op € UR:	op € UR:
Rolnummer 18A2919/9			

Niet aan te bieden aan de ontvanger

Vrederegerecht van het 9e kanton Antwerpen

VONNIS

Aangeboden op
Niet te registreren

Ingeschreven in het register van het
Hof van Justitie onder nr. 1.021.461
Luxemburg 31. 05. 2018 De Griffier,
voor deze
Fax/E-mail: / *Manuela*
Neergelegd op: 30/05/18 Maria Manuela Ferreira
Hoofdadministrateur

CURIA GREFFE
Luxembourg
Entrée 30. 05. 2018

Lastens de verwerende partij werden herhaalde vaststellingen gedaan van inbreuken op de artikelen 156 tot en met 160 van de vervoersvoorwaarden van de eisende partij wegens niet-betaling van de vervoerprijs:

- op 01/07/2014 op het traject Hasselt – Antwerpen Centraal.
- op 06/07/2014 op het traject Antwerpen Centraal – Hasselt.
- op 10/07/2014 op het traject Hasselt – Antwerpen Centraal.
- op 11/07/2014 op het traject Antwerpen Centraal – Hasselt.
- op 12/07/2014 op het traject Hasselt – Antwerpen Centraal.
- op 14/07/2014 op het traject Antwerpen Centraal – Hasselt.
- op 09/10/2014 op het traject Antwerpen Centraal – Hasselt.
- op 16/10/2015 op het traject Hasselt – Antwerpen Centraal.
- op 12/11/2015 op het traject Antwerpen Berchem – Hasselt.
- op 12/11/2015 op het traject Antwerpen Berchem – Hasselt.
- op 17/11/2015 op het traject Hasselt – Antwerpen Centraal.

De eisende partij laat gelden dat zij de verwerende partij de kans heeft geboden om:

- haar toestand te regulariseren door het onmiddellijk betalen van de ritprijs vermeerderd met de toepasselijke verhoging ('Boordtarief, thans 7,50 euro).
- haar toestand te regulariseren door het betalen van 75,00 euro binnen de veertien dagen na de vaststelling (in de vaststellingen vóór 2015 door het betalen van de vervoerprijs vermeerderd met 60,00 euro).
- haar toestand te regulariseren na verloop van veertien dagen door het betalen van het bedrag van 225,00 euro (in de vaststellingen vóór 2015 door het betalen van de vervoerprijs vermeerderd met 200,00 euro).

De verwerende partij is op deze mogelijkheden niet ingegaan.

3. De vordering

De eisende partij vordert:

- *gedaagde zich aldaar te zien en te horen veroordelen om aan de NMBS te betalen de som van 2.394,00 EUR;*
- *gedaagde te veroordelen tot alle kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding (...);*
- *het uit te spreken vonnis uitvoerbaar te horen verklaren bij voorraad (...)*

4. Bespreking

A. De toepasselijkheid van de regels inzake de oneerlijke bedingen

Op grond van de rechtspraak van het Hof van Justitie moet de nationale rechter ambtshalve onderzoeken of de regels inzake onrechtmatige bedingen van toepassing zijn indien de dienst wordt verleend aan een consument (*HvJ 9 november 2010, VB Pénzügyi Lizing Zrt. / ██████████, ECLI:EU:C:2010:659, curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-137/08; HvJ 21 februari 2013, Banif Plus Bank Zrt. ██████████ a ██████████ ██████████ a ██████████, ECLI:EU:C:2013:88, curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-472/11; HvJ 9 juli 2015, ██████████ a ██████████, ECLI:EU:C:2015:447, curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-348/14*).

Dit wil zeggen dat de rechter ambtshalve moet onderzoeken of de overeenkomst door een consument werd gesloten (HvJ 4 juni 2015, [REDACTED] / Autobedrijf Hazet Ochten BV, ECLI:EU:C:2015:357, curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-497/13 – gewezen inzake consumentenkoop, maar ongetwijfeld evenzeer van toepassing inzake onrechtmatige bedingen).

De verwerende partij is een consument in de zin van de leer van de onrechtmatige bedingen, nl. 'iedere natuurlijke persoon die handelt voor doeleinden die buiten zijn handels-, bedrijfs-, ambachts- of beroepsactiviteit vallen.' Het tegendeel wordt niet gesteld, noch bewezen door de eisende partij.

Er kan geen ernstige discussie bestaan over het feit dat de eisende partij een onderneming is in de zin van de leer van de onrechtmatige bedingen (Cass. 6 mei 2014, www.cass.be; GwH 26 oktober 2005, arrest nr. 159/2005, THB 2006, 208, noot A. Puttemans).

De vrederechter moet dan verder onderzoeken of de leer van de onrechtmatige bedingen van toepassing is. De volgende vraag die hierbij rijst, is naar de rechtsverhouding tussen de eisende partij en de verwerende partij en, dus, naar het al dan niet tot stand komen van een vervoerovereenkomst.

B. De aard van de rechtsverhouding tussen de eisende partij en de reiziger die gebruik maakt van haar diensten.

De eisende partij maakt gebruik van algemene vervoersvoorwaarden. De rechtsgrond van deze algemene vervoersvoorwaarden is niet duidelijk. Een eerste stelling stelt dat het zuiver contractuele bedingen zijn. Volgens deze stelling heeft de eisende partij geen bevoegdheid om reglementen uit te vaardigen. Een andere stelling stelt dan weer dat het begrip 'reglementen' in artikel 16 en 18 van de wet van 25 augustus 1891 betreffende de vervoersovereenkomst aldus moet worden begrepen dat de algemene vervoersvoorwaarden reglementen zijn in de administratiefrechtelijk zin van het woord.

Ongeacht de rechtsaard van de algemene vervoersvoorwaarden, bepalen zij wel de rechten en plichten van de eisende partij en haar reiziger. De algemene vervoersvoorwaarden (versie geldig vanaf 10 november 2017 (eerdere versies niet meer *on line* beschikbaar)) bepalen, voor zover relevant voor de aard van de rechtsverhouding tussen de eisende partij en de reiziger, onder meer (eigen benadrukking):

Artikel 2 - Aanvaarding van de Algemene en Bijzondere Vervoersvoorwaarden door de reiziger

Door gebruik te maken van de vervoersdiensten van NMBS **erkent u kennis te hebben genomen** van dit document en van de Bijzondere Voorwaarden (die beschikbaar zijn op onze website nmbs.be) en **aanvaardt u deze zonder enig voorbehoud** na te leven. NMBS kan dit document op ieder ogenblik aanpassen om gegronde redenen, zoals o.a. verplichtingen die verband houden met haar opdrachten van openbare dienst, de conformiteit met beslissingen van de overheid te eerbiedigen of wegens operationele vereisten die verband houden met de infrastructuur, het net of de resources. NMBS houdt u op de hoogte van de aanpassingen aan deze Algemene Vervoersvoorwaarden via haar informatiekanaal (met name via haar website nmbs.be) en via het Belgisch Staatsblad. Deze aanpassingen zijn u tegenstelbaar vanaf hun publicatie.

Artikel 4 - Vervoersovereenkomst

§1. De vervoersovereenkomst bestaat erin u per trein te vervoeren tussen twee punten en wordt gevormd door:

- deze Algemene Vervoersvoorwaarden;
- de Bijzondere Vervoersvoorwaarden;
- de gegevens op het vervoerbewijs.

§2. Uw vervoersovereenkomst wordt vastgelegd in een traditioneel, papieren vervoerbewijs of een elektronisch vervoerbewijs. Uw vervoerbewijs levert volledig bewijs, behoudens tegenbewijs, van het sluiten en van de inhoud van de vervoersovereenkomst.

§3. De vaststelling van onregelmatigheid die wordt afgeleverd bij niet-naleving van uw verplichtingen met betrekking tot het vervoerbewijs, wat aanleiding geeft tot de maatregelen bedoeld in Bijlage 1 – Onregelmatigheden en overlast, vormt in geen geval een vervoersovereenkomst en geeft u geen enkel recht op enige vergoeding of schadeloosstelling.

(...)

Artikel 5 - Vervoerbewijzen

5.1 Algemeen

§1. NMBS en haar contractspartners bepalen de vorm en de inhoud van de vervoerbewijzen, de talen waarin en de lettertekens waarmee ze moeten worden gedrukt en ingevuld. In voorkomend geval moet u uw vervoerbewijs in een van de drie landstalen invullen.

§2. Het verhandelen van vervoerbewijzen door personen die hiervoor geen uitdrukkelijke toestemming verkregen hebben, is verboden. De Bijzondere Voorwaarden bepalen de aankoop-, gebruiks-, terugname-, omruilings-, terugbetalings- en vervangingsvoorwaarden bij verlies of diefstal, voor de verschillende vervoerbewijzen van NMBS.

§3. Op een vervoerbewijs worden in principe vermeld:

- de vervoerder(s) die betrokken is (zijn) bij de uitvoering van de vervoersovereenkomst;
- de identiteit van de onderneming die het vervoerbewijs heeft uitgegeven;
- het traject;
- de reisklasse (1e of 2e);
- de prijs;
- de geldigheidsduur;
- in voorkomend geval, de naam van de reiziger, de reisdatum, het treinnummer en de gereserveerde plaats;
- een verwijzing naar deze Algemene Vervoersvoorwaarden en naar de Bijzondere Voorwaarden.

§4. Vervoerbewijzen die niet op naam zijn of niet gelinkt zijn aan een gsm-nummer zijn overdraagbaar voor zover de reis nog niet is aangevat.

§5. Kortingen zijn nooit cumuleerbaar.

§6. De geldigheidsvoorwaarden van de vervoerbewijzen worden gedefinieerd in de Bijzondere Voorwaarden.

5.2 Verplichtingen met betrekking tot het vervoerbewijs

§1. U wordt verzocht een geldig en leesbaar vervoerbewijs aan te kopen via één van de verkoopkanalen uit artikel 5.3, voordat u opstapt, en het bij te houden totdat u de instellingen van NMBS verlaat. U dient onmiddellijk, en desgevallend in aanwezigheid van de verkoper, na te gaan of uw vervoerbewijs volgens uw aanwijzingen werd opgemaakt.

§2. Als u een vervoerbewijs wenst aan te kopen in een station met ticketverkoop (loket en/of verkoopautomaat) wordt u verzocht u tijdig naar het verkooppunt te geven. U wordt eveneens verzocht op tijd op het perron te zijn om de trein te nemen.

§3. Aan boord van de trein zorgt u ervoor dat u gedurende heel de reis de gebruiksvoorwaarden van uw vervoerbewijs naleeft. Als u reist met een speciaal vervoerbewijs (bv. elektronisch, op naam, met korting, op een speciale manier betaald) moet u zich steeds kunnen legitimeren en kunnen aantonen dat u het recht hebt om van dit vervoerbewijs gebruik te maken.

§4. Op vraag van het bevoegde NMBS-personeel overhandigt u uw vervoerbewijs om het te laten controleren. Als uw vervoerbewijs om een of andere reden niet geldig of niet leesbaar is, of indien u de gebruiksvoorwaarden niet naleeft, dan zal u gevraagd worden om op de trein een vervoerbewijs te kopen tegen 'Boordtarief', volgens de voorwaarden die voorzien zijn in artikel 5.4. Als u dit weigert, is artikel 7.2 §2 van toepassing.

5.3 Een vervoerbewijs aankopen

§1. U kunt gebruik maken van de volgende verkoopkanalen:

- het stationsloket;
- de verkoopautomaat;
- de website van NMBS (nmbs.be);
- de mobiele toepassingen;
- de erkende doorverkopers – derden.

§2. U kunt ook een vervoerbewijs kopen aan boord van de trein, volgens de voorwaarden bedoeld in artikel 5.4, hieronder.

§3. Door een vervoerbewijs aan te kopen, verklaart u handelingsbekwaam te zijn in de zin van het burgerlijk wetboek en draagt u alle gevolgen van de bijhorende financiële transactie, met inbegrip van deze die voor rekening van een derde gebeuren.

§4. Overeenkomstig artikel VI.53.12° van het wetboek van economisch recht beschikt u niet over een herroepingsrecht voor de aankoop van een vervoerbewijs.

§5. Verloren of gestolen vervoerbewijzen worden nooit omgewisseld of terugbetaald.

§6. Na de aankoop van een vervoerbewijs kunt u geen korting meer laten gelden.

5.4 Een vervoerbewijs aankopen tegen 'Boordtarief' (nationaal en grensoverschrijdend vervoer)

§1. Behalve in de hypothesen beoogd in punt 1 van Bijlage 1 – Onregelmatigheden en overlast – waarvoor onmiddellijk een Vaststelling van Onregelmatigheid opgesteld wordt, zal de treinbegeleider u in de volgende gevallen voorstellen om een vervoerbewijs aan te kopen van het productengamma dat in de trein tegen 'Boordtarief' wordt verkocht:

- a) u kunt, ongeacht de reden, geen vervoerbewijs aan de treinbegeleider tonen;
- b) het vervoerbewijs dat u tijdens uw reis aan de treinbegeleider toont is volgens de Bijzondere Voorwaarden niet geldig.

§2. Als u in de bovenstaande gevallen weigert om een vervoerbewijs tegen 'Boordtarief' aan te kopen, past NMBS de maatregelen uit Bijlage X – Onregelmatigheden en overlast op u toe. NMBS kan u desgevallend ook van het vervoer uitsluiten.

§3. Het 'Boordtarief' bestaat uit de vervoersprijs, die verhoogd wordt met een toeslag waarvan het bedrag bepaald wordt door de Bijzondere Vervoersvoorwaarden. Het maakt deel uit van de prijs van het vervoerbewijs.

§4. De toeslag 'Boordtarief' wordt altijd integraal geïnd, zelfs indien u recht hebt op een korting op de normale prijs van het vervoerbewijs.

§5. Het 'Boordtarief' wordt geïnd per reiziger, voor een enkele reis of voor een heen- en terugreis.

§6. Als er in uw station geen loket open was en de automaten buiten werking waren, is de toeslag 'Boordtarief' niet verschuldigd.

§7. In de volgende limitatieve gevallen kunt u de toeslag 'Boordtarief' laten terugbetalen:

- indien de verkoop van vervoerbewijzen technisch gezien zowel aan de loketten als aan de

verkoopautomaten niet mogelijk is, ontvangt u een document "Onmogelijkheid tot verkoop" aan het loket. Op de trein koopt u een vervoerbewijs tegen 'Boordtarief'. Binnen de 14 kalenderdagen (datum van de reis inbegrepen) kunt u aan een van onze loketten de terugbetaling van de toeslag 'Boordtarief' vragen op vertoon van het vervoerbewijs dat u in trein kocht en het document 'Onmogelijkheid tot verkoop'.

• Indien de verkoop van vervoerbewijzen aan de verkoopautomaten, in een station zonder loketten, technisch gezien niet mogelijk is, en u dus geen document 'Onmogelijkheid tot verkoop' kunt bekomen, moet u op de trein een vervoerbewijs tegen 'Boordtarief' kopen. U kunt de terugbetaling van de toeslag 'Boordtarief' binnen de 14 kalenderdagen, datum van de reis inbegrepen, vragen:

- aan een van onze loketten, op vertoon van het vervoerbewijs dat u aankocht in de trein;

- door ons op onderstaand adres een brief te sturen met uw vraag tot terugbetaling en het originele vervoerbewijs dat u op de trein kocht toe te voegen, samen met uw rekeningnummer:

NMBS Marketing & Sales Klantendienst

10-14 B-MS.1421

Hallepoortlaan 40

1060 BRUSSEL

§8. Als u uw abonnement, vrijkaart of kortingskaart die geldt als vervoerbewijs vergeet, moet u op de trein een vervoerbewijs tegen 'Boordtarief' aankopen. U kunt dan binnen de 14 kalenderdagen, datum van de reis inbegrepen, de integrale terugbetaling vragen van het vervoerbewijs dat u op de trein kocht door u aan één van onze loketten aan te melden met het vervoerbewijs dat u op de trein kocht en het vergeten vervoerbewijs, voor zover het geldig was op het ogenblik van de reis.

Deze bepaling is niet van toepassing voor abonnementen die moeten worden ingevuld.

5.5 Een vervoerbewijs aankopen tegen 'Boordtarief' (internationaal vervoer verzorgd door NMBS)

De voorwaarden onder dewelke een vervoerbewijs tegen 'Boordtarief' gekocht kan worden in het kader van internationaal vervoer verzorgd door NMBS, worden gepreciseerd in de specifieke Bijzondere Vervoerswaarden voor dit type rit.

Artikel 6 - Toegang tot de treinen en dienstregeling

§1. Het vervoerbewijs geeft recht op vervoer in de vermelde klasse en – in voorkomend – geval op de gereserveerde plaats. NMBS kan de toegang tot sommige treinen, rijtuigen of afdelingen voorbehouden aan bepaalde categorieën reizigers of houders van sommige vervoerbewijzen.

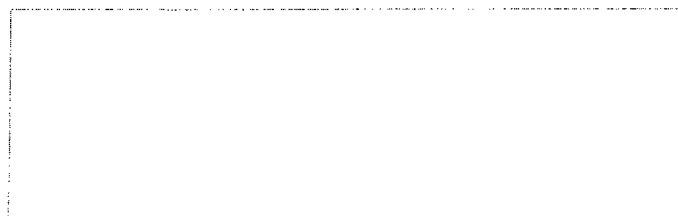
§2. U kunt de dienstregeling van NMBS raadplegen in elk station ('vertrekaffiches'), op de NMBS-website (nmbs.be) of via de NMBS-apps.

§3. Voor reizen met een overstap worden de treinen die aansluiting geven specifiek vermeld in de zoekmotor op de website van NMBS. U bent niet gemachtigd om andere mogelijke aansluitingen te bepalen.

Artikel 7 - Verplichtingen van NMBS en de reizigers in de instellingen en treinen van NMBS (...)

7.2 Algemene verplichtingen van de reiziger die zich in de instellingen en de treinen van NMBS bevindt

§1. In de instellingen en de treinen van NMBS moet u zich houden aan de wetten en de reglementen die er van toepassing zijn – met name de bepalingen van het koninklijk besluit van 20 december 2007 houdende reglement van de politie op de spoorwegen – aan deze Algemene Vervoersvoorwaarden en aan de Bijzondere Voorwaarden. U dient eveneens de bevelen van het stations-, begeleidings- en veiligheidspersoneel na te leven. Wanneer het bevoegde

personeelslid u dat vraagt, deelt u hem uw identiteit mee door hem uw identiteitskaart of ieder ander officieel document dat uw identiteit ontegensprekelijk bewijst, te overhandigen.

§2. De niet-naleving van de vorige paragraaf en de erin bedoelde bepalingen kan een strafrechtelijke inbreuk vormen die bestraft wordt door artikel 3 van de wet van 12 april 1835. In voorkomend geval, kunnen ook de bepalingen van Bijlage 1 – Onregelmatigheden en overlast op u van toepassing zijn en houdt NMBS zich bovendien het recht voor een vergoeding te vragen voor alle schadelijke gevolgen die ze geleden zou hebben. Wanneer de omstandigheden dat rechtvaardigen, kunt u tot slot ook worden uitgesloten van het spoorwegvoertuig of van het station, zonder enig recht op schadeloosstelling of terugbetaling van de prijs van uw vervoerbewijs.

(...)

In een bijlage bij de algemene vervoersvoorwaarden worden de mogelijke onregelmatigheden en hun sanctie opgesomd, hierna aangehaald voor zover relevant:

1. Onregelmatigheden met betrekking tot het vervoerbewijs

§1. 1.1 Algemeenheden

De onregelmatigheden met betrekking tot het vervoerbewijs worden vastgesteld in een document 'C170 - Vaststelling van onregelmatigheid' dat opgesteld wordt door het treinbegeleidingspersoneel.

Er bestaan 2 niveaus van inbreuken waarvoor een formulier 'C170 - Vaststelling van onregelmatigheid' opgesteld kan worden: 'Medium' en 'High' inbreuken. De forfaitaire bedragen die deze inbreuken sanctioneren, worden vermeld onder punt 4.

§2. 1.2 Vaststelling van een onregelmatigheid 'Medium'

§1. Een Vaststelling van onregelmatigheid 'Medium' wordt opgesteld als de reiziger zich bevindt in één van de gevallen beoogd in artikel 5.4 van de Algemene Vervoersvoorwaarden en hij weigert een vervoerbewijs tegen 'Boordtarief' te kopen.

§2. In de volgende gevallen wordt er steeds een vaststelling van onregelmatigheid 'Medium' opgesteld, zonder dat de mogelijkheid geboden wordt om zich tegen 'Boordtarief' in regel te stellen.

- de reiziger gebruikt het vervoerbewijs van een derde;*
- de reiziger gebruikt het begeleidende document van een derde;*
- het nummer op het valideringsbiljet en dat op de geplastificeerde kaart van het abonnement stemmen niet overeen;*
- onjuiste controlecode voor biljet in pdf en een Mobile Ticket;*
- onleesbaar abonnement (met inbegrip van Campuskaart, Halftijds Abonnement en Railease) / Abonnement Next + Train/ Vrijkaart / kortingskaart die geldt als vervoerbewijs / document dat geldt als vervoerbewijs op papieren drager;*
- onleesbare papieren biljetten/Passen/Kaarten (10 ritten, Key Card ...);*
- MOBIB-kaart zonder opgeladen vervoerovereenkomst of de overeenkomst is onvindbaar;*
- geblokkeerde MOBIB-kaart;*
- onleesbare MOBIB-kaart;*
- onleesbaar vervoerbewijs op Elektronische chipkaart uitgegeven in de trein ;*
- biljet op elektronische drager met onbegrijpelijke tekst of onvindbaar (Mobile Ticket, e-ID, biljet in pdf op tablet/smartphone/laptop);*
- de reiziger verklaart een e-ID-biljet gekocht te hebben, terwijl het recht op de reis niet herkend wordt door het verkoopsysteem van de treinbegeleider;*
- vervoerbewijs/kortingskaart zonder foto;*
- afgeknipt vervoerbewijs (uitgezonderd in geval van B-Dagtrip met afknipbaar gedeelte voor*

de prestatieverlener).

- een groep die opgestapt is in een andere trein dan deze die op het reserveringsdocument vermeld is.

§3. De vaststelling van onregelmatigheid staat op een elektronische chipkaart die u wordt overhandigd op het ogenblik van de opmaak van het proces-verbaal. De inhoud ervan en de betalingsmodaliteiten kunnen geraadpleegd worden via de verkoopkanalen van NMBS, behalve aan boord van de trein.

§4. In de eerder vermelde gevallen dient het forfaitair bedrag voor de Vaststelling van onregelmatigheid 'Medium' beoogd in punt 4, betaald te worden binnen 14 kalenderdagen, datum van de feiten inbegrepen.

§5. De reiziger die het verschuldigd forfaitair bedrag 'Medium' niet betaalt binnen de voorgeschreven termijn, moet het hogere forfaitaire bedrag beoogd in punt 4 betalen.

§6. Bijzondere gevallen:

- vergeten abonnement (behalve Campuskaart, Halftijds Abonnement, Railease) / Abonnement Next + Train Charleroi of Luik / MTB-abonnement Brussel / Vrijskaart/kortingskaart die geldt als vervoerbewijs en ander persoonlijk document op naam dat geldt als vervoerbewijs:

De reiziger die tijdens de controle op de trein verklaart dat hij één van de hierboven vermelde vervoerbewijzen vergeten heeft, en niet het 'Boordtarief' betaalt, krijgt een Vaststelling van onregelmatigheid 'Medium'. Hij moet zich aanbieden aan het stationsloket, binnen 14 kalenderdagen, datum van de feiten inbegrepen, om zijn toestand te regulariseren. Hij moet zijn 'C170 - Vaststelling van onregelmatigheid' en zijn vervoerbewijs dat geldig was op de dag van de vaststelling, voorleggen. In dat geval zal de reiziger het bedrag 'Medium' niet hoeven te betalen.

- Onleesbaar abonnement (met inbegrip van Campuskaart, Halftijds Abonnement en Railease) / Vrijskaart/ kortingskaart die geldt als vervoerbewijs / document op naam dat geldt als vervoerbewijs op 'papieren' drager:

De reiziger die tijdens de controle op de trein één van de hierboven vermelde vervoerbewijzen voorlegt die onleesbaar is, krijgt een Vaststelling van onregelmatigheid 'Medium'. Hij moet zich aanbieden aan het stationsloket, binnen 14 kalenderdagen, datum van de feiten inbegrepen, om zijn situatie te regulariseren en een duplicaat aan te vragen. Hij moet zijn 'C170 - Vaststelling van onregelmatigheid' en zijn vervoerbewijs dat geldig was op de dag van de vaststelling, voorleggen. Het duplicaat zal uitgegeven worden in functie van het vervoerbewijs/de kortingskaart die geldt als vervoerbewijs/het document dat geldt als vervoerbewijs.

De Vaststelling van onregelmatigheid 'Medium' hoeft niet betaald te worden en zal afgesloten worden.

Als het vervoerbewijs dat voorgelegd wordt binnen 14 kalenderdagen, datum van de feiten inbegrepen, niet geldig was op de dag van de vaststelling, dan zal de klantendienst van NMBS de reiziger uitnodigen om het bedrag te betalen dat hij aan boord van de trein had moeten betalen.

- Vervoerbewijs op elektronische drager (e-ID-biljet, 2D-barcode (Mobile Ticket), MOBIB-kaart, Elektronische chipkaart uitgegeven in de trein) onleesbaar of onvindbaar:

Tijdens de controle in de trein krijgt de reiziger wiens vervoerbewijs op de voorgelegde elektronische drager onleesbaar of onvindbaar is, een Vaststelling van onregelmatigheid 'Medium'.

o e-ID-biljet, 2D-barcode (Mobile Ticket), Elektronische chipkaart uitgegeven in de trein

De controle van het bestaan van een vervoerbewijs op één van de hierboven vermelde elektronische dragers, geldig op de dag van de feiten, wordt achteraf uitgevoerd door de Klantendienst van NMBS.

Als het bestaan van een vervoerbewijs effectief door de Klantendienst vastgesteld wordt, dan wordt aan de reiziger geen kosten aangerekend en zal het onregelmatigheidsdossier gesloten worden. In het andere geval zal de Klantendienst de reiziger per brief uitnodigen om het bedrag van het vervoerbewijs tegen 'Boordtarief' te betalen. De reiziger wordt dus beschouwd als een reiziger met een ongeldig vervoerbewijs. Als hij niet betaalt, zijn alle bepalingen die voortvloeien uit de afgifte van de Vaststelling van onregelmatigheid 'Medium' van toepassing.
o MOBIB-kaart

De reiziger wordt uitgenodigd om zich naar het loket te begeven met zijn 'C170 - Vaststelling van onregelmatigheid' en zijn MOBIB-kaart, om na te gaan of er op de dag van de vaststelling een geldige vervoerovereenkomst bestond. Als de loketbediende effectief vaststelt dat er een geldige vervoerovereenkomst bestaat, dan hoeft de reiziger het forfaitaire bedrag 'Medium' niet te betalen en wordt het dossier afgesloten. In voorkomend geval zal aan het loket een duplicaat van de MOBIB-kaart aangemaakt worden.

Als het bestaan van de vervoerovereenkomst niet kon worden vastgesteld, noch aan het loket, noch door de Klantendienst van NMBS, dan zal de reiziger per post een uitnodiging tot betaling van het vervoerbewijs tegen 'Boordtarief' ontvangen. Dit bedrag moet betaald worden binnen de termijn die in die brief vermeld wordt. Als hij niet betaalt, zijn alle bepalingen die voortvloeien uit de afgifte van de Vaststelling van Onregelmatigheid 'Medium' van toepassing.

• papieren Biljet/Pass/Kaarten (10 ritten, Key Card...) onleesbaar:

De reiziger is ervoor verantwoordelijk dat hij zijn vervoerbewijs in goede staat houdt. Wie op het ogenblik van de control op de trein één van de hierboven vermelde vervoerbewijzen voorlegt die onleesbaar is, krijgt een Vaststelling van onregelmatigheid 'Medium'. Om zijn situatie binnen 14 kalenderdagen te regulariseren, datum van de feiten inbegrepen, maakt de reiziger zijn originele onleesbare vervoerbewijs over aan de Klantendienst van NMBS, ofwel rechtstreeks, ofwel via het loket in het station. In voorkomend geval nodigt de Klantendienst de reiziger uit om het bedrag te betalen dat hij aan boord van de trein had moeten betalen.

• een groep die op een andere trein gestapt is dan deze die op het reserveringsdocument vermeld is:

Een Vaststelling van onregelmatigheid 'Medium' wordt uitgegeven op naam van de verantwoordelijke van de groep die op de niet-gereserveerde trein gestapt is. Als de reden voor het niet nemen van de gereserveerde trein toe te schrijven is aan NMBS alleen, dan wordt de groepsverantwoordelijke uitgenodigd om contact op te nemen met de Klantendienst van NMBS om de 'C170 - Vaststelling van onregelmatigheid' zonder betaling af te sluiten. In het tegenovergestelde geval moet het bedrag van de Vaststelling van onregelmatigheid 'Medium' betaald worden binnen 14 kalenderdagen, datum van de feiten inbegrepen.

• Reiziger zonder vervoerbewijs door een technische onmogelijkheid tot verkoop te wijten aan NMBS:

De reiziger die het vervoerbewijs tegen 'Boordtarief' niet betaald heeft en in het bezit is van het document 'Onmogelijkheid tot verkoop' (C853) en de Vaststelling van onregelmatigheid (C170) 'Medium', moet zich aanbieden aan het loket van een station.

Het verkooppersoneel int de prijs van het vervoerbewijs dat de reiziger bij de treinbegeleider had kunnen kopen, zonder inning van de toeslag 'Boordtarief'.

De reiziger die niet in het bezit is van het document 'Onmogelijkheid tot verkoop' (C853) en het vervoerbewijs tegen 'Boordtarief' niet betaald heeft, krijgt een Vaststelling van onregelmatigheid (C170) 'Medium'. De reiziger wordt uitgenodigd om zich naar het station te begeven om een klachtenformulier (C280) in te vullen. Dit wordt vervolgens naar de Klantendienst van NMBS gestuurd om het geval te analyseren.

Als blijkt dat de vraag gegrond is, wordt de reiziger uitgenodigd om de prijs te betalen van het vervoerbewijs uit het gamma dat verkocht wordt door de treinbegeleider, maar zonder de toeslag 'Boordtarief'.

In het tegenovergestelde geval wordt de klant verzocht de prijs van het vervoerbewijs dat verkocht wordt binnen het gamma dat beschikbaar is bij de treinbegeleider, tegen 'Boordtarief' te betalen.

§3. 1.3 Vaststelling van onregelmatigheid 'High'

§1. De treinbegeleider stelt een Vaststelling van onregelmatigheid 'High' op in de volgende gevallen:

- de reiziger gebruikt een vervalst vervoerbewijs of een vervalste kortingskaart;*
- de reiziger gebruikt een nagemaakt vervoerbewijs of een nagemaakte kortingskaart.*

Het vervoerbewijs wordt in alle gevallen ingetrokken. De vervalste of nagemaakte kortingskaart wordt ingetrokken wanneer die samen met een vervoerbewijs voorgelegd wordt.

§2. Het forfaitair bedrag voor de Vaststelling van onregelmatigheid 'High' beoogd in punt 4, dient betaald te worden binnen 14 kalenderdagen, datum van de feiten inbegrepen.

De hoogte van de toeslag wordt vastgesteld onder 4 van Bijlage 1:

4. Forfaitaire bedragen (6 % btw inbegrepen)

- Vaststelling van onregelmatigheid betreffende het vervoerbewijs*

C 170 Medium (prijs van biljet inbegrepen)

Betaling binnen 14 kalenderdagen (datum van de feiten inbegrepen): 75,00

Niet-betaling binnen 14 kalenderdagen (datum van de feiten inbegrepen): 225,00

- Vaststelling van onregelmatigheid betreffende het vervoerbewijs* 225,00

C 170 High (prijs van biljet inbegrepen)

(vrijgesteld van btw)

(...)

De eisende partij stelt dat de rechtsverhouding tussen haar en de verwerende partij niet contractueel, maar reglementair van aard is voor zover de reiziger geen vervoerbewijs heeft aangekocht.

In het Belgisch recht bestaat er verdeeldheid over de aard van de rechtsverhouding tussen de vervoerder en de reiziger. De eerste stelling zegt dat de rechtsverhouding tussen de eisende partij en de reiziger altijd contractueel van aard is, zelfs indien de reiziger niet beschikt over een geldig vervoerbewijs. Deze stelling is er op gebaseerd dat er een overeenkomst tot stand komt door gebruik te maken van het vervoer van de eisende partij, d.i. louter door zich te begeven binnen de zone waarvoor men drager moet zijn van een vervoerbewijs. In die zin is de vervoersovereenkomst

een zuivere toetredingsovereenkomst.

De tweede stelling is meer genuanceerd. Er is sprake van een overeenkomst in de mate dat de reiziger zich een vervoerbewijs heeft aangeschaft. In de mate dat de reiziger zich bedient van het vervoer van de eisende partij zonder een vervoerbewijs te kopen, is de rechtsverhouding reglementair. In de rechtspraak is er bij herhaling op gewezen dat de feitenrechter in dergelijk geval niet kan vaststellen dat er sprake is van wilsovereenstemming tussen partijen. Immers, de reiziger heeft niet de intentie om te betalen voor het vervoer, terwijl de vervoersmaatschappij niet de intentie heeft om het vervoer te verrichten zonder vergoeding. Het staat feitelijk vast dat er geen wilsovereenstemming wordt bereikt tussen partijen.

Deze discussie lijkt naar Belgisch recht achterhaald te zijn. Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk hof (*GwH 26 oktober 2005, arrest nr. 159/2005, THB 2006, 208, [redacted] [redacted] s*) en het hof van Cassatie (*Cass. 6 mei 2014, www.cass.be;*) volgt dat de leer van de onrechtmatige bedingen evenzeer van toepassing is op een reglementaire rechtsverhouding (*[redacted], De geldboetes bij het reizen per trein zonder geldig vervoerbewijs en de toepassing van het Wetboek van Economisch Recht: een vervolg. (noot onder [redacted] december 2016), T. Vred. 2017, 597 ev.; [redacted], Het contractuele dan wel reglementaire karakter van de rechtsverhouding tussen de NMBS en haar reizigers en de gevolgen van deze kwalificatie op de 'geldboete' verschuldigd bij het niet-betaling van het genomen vervoer. (noot onder, onder andere, Vred. Fontaine-l'Evêque 17 maart 2015), T. Vred. 2015, 514).*

De leer van de onrechtmatige bedingen veronderstelt het bestaan van een overeenkomst. Het Grondwettelijk hof heeft gesteld dat de interpretatie dat de leer van onrechtmatige bedingen niet van toepassing zou zijn op reglementaire betrekkingen, als discriminatoir moet worden aangemerkt (*GwH 26 oktober 2005, arrest nr. 159/2005, THB 2006, 208, [redacted] [redacted] s*).

Het begrip overeenkomst is echter een communautair begrip. Relevant in deze discussie zijn de Verordening (EG) Nr. 1371/2007 van 23 oktober 2007 betreffende de rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer en de Richtlijn 93/13 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten.

Van belang in bovenstaande discussie is artikel 9, onder vier van de Verordening (EG) Nr. 1371/2007 van 23 oktober 2007 betreffende de rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer. Artikel 9 van de Verordening (EG) Nr. 1371/2007 bepaalt: *'De spoorwegondernemingen bieden de mogelijkheid om in de trein vervoerbewijzen voor de gewenste dienst te verkrijgen, tenzij dit beperkt of onmogelijk is in het kader van beveiligings- of fraudebestrijdingsbeleid, dan wel wegens verplichte boeking van een treinreis of op redelijke commerciële gronden'.*

Artikel 9, onder 4 van de Verordening (EG) Nr. 1371/2007 van 23 oktober 2007 voorziet dat de consument de gelegenheid moet hebben om zich een vervoersbewijs aan te schaffen op de trein. In het licht van deze bepaling stelt zich de vraag wanneer de overeenkomst tussen de vervoersmaatschappij tot stand komt: op het moment van het betreden van de zone waarvoor men in wezen een vervoerbewijs moet hebben, of op het moment dat men het vervoerbewijs aankoopt (hetzij voor het betreden van de zone, dan wel op het voertuig).

De vraag naar het ontstaan van de vervoersovereenkomst dient in verbinding te worden gebracht met artikel 2 onder a) van de richtlijn 93/13/EEG dat bepaalt dat oneerlijke bedingen, bedingen zijn van een overeenkomst zoals die in artikel 3 zijn omschreven. In artikel 3 worden de overeenkomst

---

omschreven als een overeenkomst waarover niet afzonderlijk onderhandeld is.

In onderhavig geding kan worden vastgesteld dat de algemene vervoersvoorwaarden, ongeacht of zij contractueel dan wel reglementair zijn, moeten worden geacht voorwaarden te zijn waarover niet afzonderlijk werd onderhandeld. De algemene voorwaarden worden eenzijdig vastgesteld door de eisende partij en bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad, niet door een volledige publicatie, maar door de publicatie van een mededeling.

Volledigheidshalve dient hierbij opgemerkt te worden dat ook de reglementaire aard van de algemene voorwaarden van de eisende partij ter discussie wordt gesteld. Artikel 17 van de wet van 25 augustus 1891 betreffende de vervoersovereenkomst bepaalt: *'Het is aan (de spoorwegvervoerder) verboden in zijn tarieven of reglementen bepalingen op te nemen, waardoor zijn gemeenrechtelijke aansprakelijkheid gewijzigd wordt voor de ongevallen waardoor de reizigers worden getroffen.'* Het is onduidelijk welke betekenis toekomt aan de notie *'reglementen'*. Bedoelt de wetgever reglementen in de zin van door de overheid bekrachtigde teksten of worden daarentegen bedoeld op algemene voorwaarden.

De vraag stelt zich verder of, bij aanschaf van een ticket op de trein, de ticketprijs kan worden verhoogd met een toeslag. Indien men een dergelijke verhoging toepast, voorziet de vervoersmaatschappij dan nog in de mogelijkheid om een ticket op het voertuig zelf aan te kopen?

Het is gepast hieromtrent prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie. In het bijzonder stelt zich de vraag of:

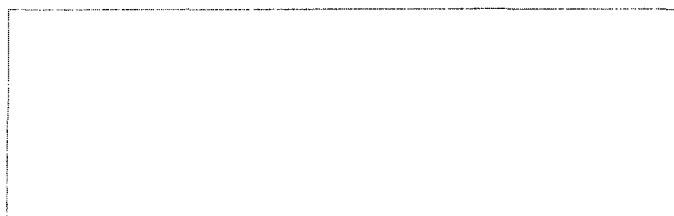
- artikel 9, onder 4 van de richtlijn 1371/2001 van 23 oktober 2007 betreffende de rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer *jo* artikel 2, onder a en artikel 3 van de Richtlijn 93/13 aldus moet worden uitgelegd dat er steeds een contractuele rechtsverhouding tot stand komt tussen de vervoersmaatschappij en de reiziger, zelfs wanneer deze zich zonder een vervoersbewijs te aan te schaffen, bedient van de dienstverlening van de vervoerder?
- indien voorgaande vraag ontkennend moet worden beantwoord, de bescherming van de leer van de oneerlijke bedingen zich ook uitstrekt tot de reiziger die zich van het openbaar vervoer bedient zonder zich een vervoerbewijs te hebben verschaft en door die handelswijze krachtens de algemene voorwaarden van de vervoerder die algemene verbindend worden geacht op grond van hun reglementaire aard dan wel de bekendmaking ervan in een officiële publicatie van de staat, wordt gehouden tot het betalen van een toeslag boven op de vervoerprijs.

B. De sanctionering van de zwartrijder

In de mate dat bovenstaande vragen worden beantwoord in de zin dat de algemene vervoersvoorwaarden te toetsen zijn aan de leer van de onrechtmatige bedingen, dient er zich een bijkomende vraagstelling aan.

Naar Belgische recht is de sanctie van het oneerlijk karakter van het beding de nietigheid van het beding (artikel VI.84, § 1 WER).

Deze bepaling is de omzetting van artikel 6 van de Richtlijn 93/13/EEG. Artikel 6 van de Richtlijn bepaalt: *'De Lidstaten bepalen dat oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen een verkoper en een consument onder de in nationale recht geldende voorwaarden de consument niet binden en dat de overeenkomst voor de partijen bindend blijft indien de overeenkomst zonder de oneerlijke bedingen kan voortbestaan.'*

Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie volgt dat artikel 6 van de Richtlijn 93/13/EEG aldus moet worden geïnterpreteerd dat *'het zich verzet tegen een regeling van een lidstaat, zoals artikel 83 van Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias (koninklijk wetsbesluit 1/2007 tot goedkeuring van de geconsolideerde tekst van de algemene wet ter bescherming van consumenten en gebruikers en overige aanvullende wetten) van 16 november 2007, op grond waarvan de nationale rechter, wanneer hij de nietigheid van een oneerlijk beding in een overeenkomst tussen een handelaar en een consument vaststelt, de betrokken overeenkomst kan aanvullen door de inhoud van dat beding te herzien.'*

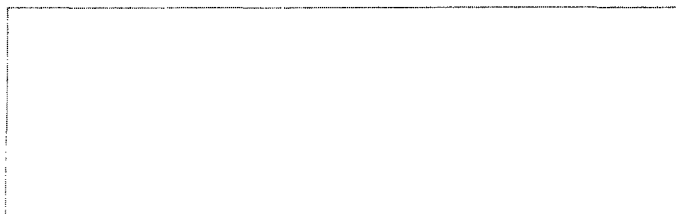
De achterliggende redenering ligt vervat in de rechtsoverwegingen 67 tot en met 69 van het geciteerde arrest:

67. *Volgens vaste rechtspraak van het Hof vormt deze richtlijn in haar geheel immers een maatregel die onontbeerlijk is voor de vervulling van de taken van de Unie en in het bijzonder voor de verbetering van de levensstandaard en van de kwaliteit van het bestaan binnen de gehele Unie (zie reeds aangehaalde arresten Mostaza Claro, punt 37; Pannon GSM, punt 26, en Asturcom Telecomunicaciones, punt 51).*

68. *Gelet op de aard en het gewicht van het openbaar belang waarop de aan de consument — die zich tegenover de handelaar in een zwakke positie bevindt — verschaft bescherming berust, verplicht richtlijn 93/13 de lidstaten volgens artikel 7, lid 1, juncto de vierentwintigste overweging van de considerans ervan, in doeltreffende en geschikte middelen te voorzien „om een eind te maken aan het gebruik van oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen consumenten en verkopers”.*

69. *Dienaangaande moet worden vastgesteld dat, zoals de advocaat-generaal in de punten 86 tot en met 88 van haar conclusie heeft opgemerkt, indien de nationale rechter de inhoud van oneerlijke bedingen in dergelijke overeenkomsten zou kunnen herzien, de verwezenlijking van het in artikel 7 van richtlijn 93/13 bedoelde langetermijndoel in gevaar zou kunnen komen. Die bevoegdheid zou ertoe bijdragen dat de voor handelaars afschrikkende werking die uitgaat van een loutere niet-toepassing van dergelijke oneerlijke bedingen ten aanzien van de consument wordt uitgeschakeld (zie in die zin beschikking Pohotovost', reeds aangehaald, punt 41 en aldaar aangehaalde rechtspraak), aangezien deze handelaars in de verleiding zouden blijven om die bedingen te gebruiken in de wetenschap dat ook al mochten deze ongeldig worden verklaard, de overeenkomst niettemin voor zover noodzakelijk door de nationale rechter zou kunnen worden aangevuld en het belang van die handelaars dus gediend zou zijn.*

70. *Zou worden erkend dat de nationale rechter een dergelijke bevoegdheid heeft, dan zou zij op zich geen even doeltreffende bescherming van de consument kunnen verzekeren als die welke voortvloeit uit de niet-toepassing van oneerlijke bedingen. Bovendien zou die bevoegdheid evenmin kunnen worden gebaseerd op artikel 8 van richtlijn 93/13, dat de lidstaten de mogelijkheid biedt op het onder deze richtlijn vallende gebied strengere bepalingen aan te nemen of te handhaven, voor zover deze verenigbaar zijn met het Unierecht en het beschermingsniveau van de consument verhogen (zie arrest van 3 juni 2010, Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid, C-484/08, Jurispr. blz. I-4785, punten 28 en 29, en arrest Pereničová en Perenič, reeds aangehaald, punt 34).*

In de Belgische rechtsleer is kritiek geuit op het bovenstaande standpunt omwille van het gebrek aan ruimte voor nuancering. In het bijzonder is er in de rechtsleer op gewezen dat de uitsluiting van de aanvulling door het gemeen recht tot ongewenste gevolgen zou kunnen leiden. In het bijzonder is er op gewezen naar aanleiding van exoneratiebedingen die als onrechtmatig worden beoordeeld: *'Indien het Hof een dergelijk aanvulling uitsluit, zou men in de absurde situatie terecht komen waarin na vernietiging van een onrechtmatig exoneratiebeding geen aansprakelijkheidsregels gelden.'* ■■■■■, *Het volledige verbod op herziening van het onrechtmatige bedingen: de botte bijl van het Hof van Justitie, TBBR, 2013, 320 (325)).*

Abstractie makend van het geval dat de toepassing van het gemeen recht voordeliger zou zijn voor de consument, meent de vrederechter dat het een terechte vraag is of, de concrete omstandigheden van het geval in acht genomen, de sanctie op het onrechtmatige beding steeds moet zijn dat het beding de consument niet bindt en dat het gemene recht niet in de plaats kan worden gesteld van het als onrechtmatig beoordeelde beding.

In het bijzonder kan hierbij gedacht worden aan de reiziger die zich zijnerzijds niet heeft gekweten van zijn verplichtingen (het aanschaffen van een vervoersbewijs), maar waarbij de door de verkoper aangerekende toeslag buiten elke verhouding staat met de begane inbreuk, zelfs met de kosten blootgesteld om de inbreuk vast te stellen en er een vergoeding voor te bekomen. Het is onmiskenbaar dat de eisende partij belang heeft bij het sanctioneren van het zwartrijden en het afschrikken van potentiële zwartrijders. De eisende partij heeft ook belang bij een zekere vergoeding voor de kosten die zij moet maken om het toezicht op het zwartrijden te organiseren. Zowel het derven van de inkomsten, het organiseren van de opvolging en de inning van de ritprijs en de toeslag, als het afschrikkeffect moeten worden beschouwd als schade in hoofde van de eisen de partij.

De consument heeft recht op een gepaste en effectieve sanctionering van zijn foutief gedrag. Het is immers denkbaar dat de consument belang heeft bij een zekere bescherming tegen het overmatig karakter van de sanctionering, terwijl de verkoper belang heeft bij een effectieve sanctionering van het gedrag van de consument. Met andere woorden, kunnen er omstandigheden zijn waar het beding een reden van bestaan heeft in hoofde van de verkoper, maar de consument een beschermenswaardig belang heeft om het beding gematigd te zien en, zo ja, kunnen deze omstandigheden dan *in abstracto* worden omschreven. Dit is de vraag naar de nuancering van de toepassing van artikel 6 van de Richtlijn van 93/13, zoals geïnterpreteerd door het Hof van Justitie.

Het is gepast om ook hieromtrent prejudiciële vragen te stellen aan het hof van Justitie.

Beslissing

De rechtbank doet uitspraak bij verstek.

Verklaart de vordering ontvankelijk,

Alvorens verder recht te doen stelt onderstaande prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie:

- Moet artikel 9, onder 4 van de richtlijn 1371/2001 van 23 oktober 2007 betreffende de rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer *jo* artikel 2, onder a en artikel 3 van de Richtlijn 93/13 aldus worden uitgelegd dat er steeds een contractuele rechtsverhouding tot stand komt tussen de vervoersmaatschappij en de reiziger, zelfs wanneer deze zich zonder een vervoersbewijs aan te schaffen, zich bedient van de dienstverlening van de vervoerder?
- Indien voorgaande vraag ontkennend moet worden beantwoord, strekt de bescherming van de leer van de oneerlijke bedingen zich dan ook uit tot de reiziger die zich van het openbaar vervoer bedient zonder zich een vervoersbewijs te hebben verschaft en door die handelswijze krachtens de algemene voorwaarden van de vervoerder die algemeen verbindend worden geacht op grond van hun reglementaire aard dan wel door de bekendmaking ervan in een officiële publicatie van de staat, wordt gehouden tot het betalen van een toeslag boven op de vervoerprijs?
- Verzet artikel 6 van de Richtlijn 93/13 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten dat bepaalt dat *'de Lidstaten bepalen dat oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen een verkoper en een consument onder de in nationale recht geldende voorwaarden de consument niet binden en dat de overeenkomst voor de partijen bindend blijft indien de overeenkomst zonder de oneerlijke bedingen kan voortbestaan'*, er zich in alle gevallen tegen dat de rechter het als oneerlijk beoordeelde beding zou matigen, dan wel in de plaats daarvan het gemene recht zou toepassen?
- Indien voorgaande vraag ontkennend moet worden beantwoord, welke zijn dan de omstandigheden waarin de nationale rechter kan overgaan tot matiging van het als oneerlijk bevonden beding, dan wel de vervanging ervan door het gemene recht.
- Indien bovenstaande vragen niet *in abstracto* kunnen worden beantwoord, stelt zich de vraag of in het geval de nationale spoorwegmaatschappij een zwartrijder, na betrapping, burgerlijk sanctioneert met een toeslag, al dan niet boven op de ritprijs, en de rechter tot bevinding zou komen dat de ten laste gelegde toeslag oneerlijk is in de zin van artikel 2, onder a *jo* 3 van de Richtlijn 93/13, artikel 6 van de Richtlijn 93/13 er zich tegen verzet dat de rechter het beding nietig verklaart en toepassing maakt van het gemeen aansprakelijkheidsrecht om de schade die de nationale spoorwegmaatschappij heeft geleden te vergoeden.

Houdt de zaak aan.

Houdt de kosten aan.

De vrederechter heeft getekend met de griffier.

Rolnr. : 18A2919/9
Rep. Nr. : 9313/2018

Inzake : **Nationale Maatschappij Der Belgische Spoorwegen (afgekort NMBS)**
t/ **Jean-Louis Dedroog**

laatste blad

Voor eensluidend afschrift,

Vrijgesteld van het griffierecht
(art. 280,2 Wetboek Registratie)
Afschrift ter in uitvoering
van art . 661 van het Ger.W.